

і розголошення, вчинене особами, яким лікарська таємниця стала відома у зв'язку з виконанням професійних чи службових обов'язків.

Таким чином, узагальнюючи все вищезазначене є підстави вважати, що лікарська таємниця це інформація захищена законодавством, а тому може бути розголошена самою особою, якої вона стосується, а у випадках передбачених законодавством іншими особами.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // ВВР, 1996, № 30, ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 року.
3. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 01.11.1950 р.
4. Сенюта І. Медична таємниця : медико – правові аспекти // Львівський правничий часопис «Життя і право», № 1, 2005. – С. 43-50.
5. Головченко В., Грузова Л. Лікарська таємниця як медико – правова проблема // Юридичний вісник, 2001.
6. Стеценко С.Г. Медицинское право – Учебник – Спб : Юридический центр Пресс, 2004. – С. 246-267.
7. Шатковська І. Лікарська таємниця як об'єкт правового регулювання / І. Шатковська // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 12. – С. 109-111.
8. Карпенко Л. Лікарська таємниця як предмет злочину, передбаченого ст. 145 КК України.

Милимука Л.М., Слюсарчук Д.Д.

студенти,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ СПІВУЧАСТІ У ЗЛОЧИНІ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИМ СУБ'ЄКТОМ

Співучасть завжди надає злочину більшої суспільної небезпеки. Об'єднання зусиль двох і більше осіб полегшує вчинення злочину, його приховування, уникнення винними кримінальної відповідальності. Спільні, злагоджені злочинні дії, організовані і керовані, у більшості випадків, значно підвищують ефективність дій, спрямованих на досягнення злочинного результату. Не зважаючи на те, що за останні десятиліття здійснено чимало досліджень, присвячених питанням співучасті, в теорії і сьогодні існує розбіжність думок щодо актуальних питань кваліфікації злочинів, вчинених у співучасті. Це зумовлює у багатьох випадках помилковість судових рішень, у тому числі при кваліфікації злочинів і призначенні покарання. Таким чином можна

констатувати, що стан розробленості даної проблеми не відповідає вимогам сьогодення [3].

Однак в законодавстві все ж таки міститься тлумачення і характеристика спеціального суб'єкта і співучасті із спеціальним суб'єктом.

Частина 2 ст. 18 КК визначає, що спеціальним суб'єктом злочину є фізична осудна особа, що вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, злочин, суб'єктом якого може бути лише певна особа. (наприклад, службова особа – ст. 364, військовослужбовець – ст. 402 тощо). Лише стосовно військових злочинів прямо вказано, що співучасниками в них можуть бути й не військовослужбовці (в ч. 3 ст. 401 КК України вказується, що співучасть у військових злочинах осіб, не згаданих у цій статті, тобто не військовослужбовців, тягне за собою відповідальність за відповідними статтями розділу Особливої частини КК України про військові злочини (розділ XIX). Характерною ознакою злочину зі спеціальним суб'єктом є те, що його можуть вчинити лише особи, наділені ознаками спеціального суб'єкта [1].

Варто навести приклад співучасті у злочині зі спеціальним суб'єктом. Актуальним прикладом сьогодення може виступати злочин пов'язаний з хабарництвом. Так, згідно з п. 16 постанови ПВСУ № 5 від 26 квітня 2002 р. «Про судову практику у справах про хабарництво», хабар належить визнавати одержаним за попередньою змовою групою осіб, якщо злочин спільно вчинили декілька службових осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до його початку, про це домовилися (як до, так і після надходження пропозиції про давання хабаря, але до його отримання). Співвиконавцями слід вважати службових осіб, які одержали хабар за виконання чи невиконання дій, що їх кожна з них могла чи повинна була виконати з використанням службового становища. Для кваліфікації одержання хабаря як вчиненого за попередньою змовою групою осіб не має значення, як були розподілені ролі між співвиконавцями, чи всі вони повинні були виконувати чи не виконувати дії, обумовлені з тим, хто дав хабар, чи усвідомлював він, що в одержанні його беруть участь декілька службових осіб. Злочин вважається закінченим з моменту, коли хабар прийняв хоча б один зі співвиконавців. Отже, вчинення цього злочину за попередньою змовою групою осіб може бути вчинено тільки спеціальними суб'єктами, які є співвиконавцями [2].

Відповідальність за співучасть зі спеціальним суб'єктом має свої особливості. Так, співучасть в таких злочинах можлива тільки як спільне злочинне діяння декількох спеціальних суб'єктів. Виконавцем цих злочинів може бути тільки спеціальний суб'єкт, а організатором, підбурювачем, пособником можуть бути й інші особи, не наділені

ознаками спеціального суб'єкта. Щоправда, іноді об'єктивна сторона деяких злочинів описується в диспозиції норми так, що вона не виключає як співвиконавців і осіб, які не є спеціальними суб'єктами.

Отож, можна сформулювати кілька висновків:

1) суб'єктом злочину зі спеціальним суб'єктом може бути лише особа, котрій властиві ознаки спеціального суб'єкта (наприклад, суб'єкт отримання хабара – це тільки службова особа, ознаки якої описані в примітках до статей 364 та 368 КК України). Так, згідно з п. 16 постанови ПВСУ № 5 від 26 квітня 2002 р. «Про судову практику у справах про хабарництво», хабар належить визнавати одержаним за попередньою змовою групою осіб, якщо злочин спільно вчинили декілька службових осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до його початку, про це домовилися (як до, такі після надходження пропозиції про давання хабара, але до його отримання);

2) з попереднього випливає, що виконавцем злочину зі спеціальним суб'єктом може бути тільки цей спеціальний суб'єкт. Так, згідно з п. 3 постанови ПВСУ № 15 від 26 грудня 2003 р. «Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень», виконавцем (співвиконавцем) злочину, відповідальність за який передбачено ст. 365 КК України, може бути лише службова особа;

3) спираючись на висловлені вище положення, слід визнати можливість співучасті осіб, які не є спеціальними суб'єктами, у злочинах зі спеціальним суб'єктом;

4) особи, що не мають ознак спеціального суб'єкта, можуть бути організаторами, підбурювачами, пособниками того злочину, виконавцем якого є спеціальний суб'єкт. Згідно з п. 3 вищевказаної постанови ПВСУ, організаторами, підбурювачами, пособниками перевищення влади чи службових повноважень можуть визнаватись як службові, так і неслужбові особи. Дії таких співучасників потрібно кваліфікувати за відповідними частинами статей 27 та 365 КК України;

5) такі співучасники несуть відповідальність за тією статтею КК України, що передбачає злочин, вчинений виконавцем – спеціальним суб'єктом. Наприклад, приватна особа, що організувала давання-одержання хабара, несе відповідальність за ч. 4 ст. 27 і за відповідною частиною ст. 368 КК України;

6) якщо ж злочин зі спеціальним суб'єктом характеризується тим, що частина його об'єктивної сторони може бути виконана особою, котра не є спеціальним суб'єктом (особливий випадок), останній підлягає відповідальності як співвиконавець (приміром, жінка, що за допомогою фізичного насилля чи погроз сприяє гвалтівнику у вчиненні згвалтування іншої жінки, несе відповідальність як співвиконавець злочину, передбаченого ст. 152 КК України).

Розглянувши дане питання, можна переконатися в наступному, – що сучасність вимагає в законодавства удосконалення характеристик спеціального суб'єкта злочину, тому що при розгляді справи подібного характеру можуть виникати певні колізії і юридичні помилки.

Список використаних джерел:

1. Горбачов Д. М. Особливості співучасті у злочині із спеціальним суб'єктом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2011_2/251.pdf
2. Кваліфікація співучасті зі спеціальним суб'єктом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.naiu.kiev.ua/books/mnp_tkz/Files/L3/L3_8.htm
3. Щемелініна Ю. В. Співучасть у злочині зі спеціальним суб'єктом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.law-property.in.ua/articles/featured-articles/406-2014-10-15-13-06-02.html>

Шкута О.О.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Херсонський державний університет*

НАУКОВЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день на порядку денному кримінально-виконавчої науки перебуває значний обсяг питань, пов'язаних із процесом реалізації Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України та пропозицій Міністерства юстиції України щодо приведення зазначеної діяльності органів і установ виконання покарань у відповідність до європейських стандартів.

Головною ідеєю, вектором діяльності усіх суб'єктів оптимізації процесу виконання покарань в Україні має стати пошук (або розроблення) і впровадження такого механізму виконання покарань, за якого б досягалися мета покарання і кримінально-виконавчого законодавства – з одного боку, а з іншого – не порушувалися права і законні інтереси засуджених та передачі певних функцій Державної пенітенціарної служби України у відомство Міністерства юстиції України.

Ми розуміємо, що ДКВС України є самостійним виконавчим органом державного управління, який наділений владними повноваженнями, за допомогою яких в країні забезпечується державна політика у сфері виконання покарань, а тому вказаний орган потребує